

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldību likums

Rīgā
2023. gada 22. februārī

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Saturs

- I. Pašvaldības autonomā kompetence
- II. Pašvaldības administrācija
- III. Domes darba organizācija
- IV. Sabiedrības iesaiste
- V. Pašvaldību sadarbība un biedrošanās
- VI. Mantas piekritība pašvaldībai un finanšu kontrole
- VII. Saistošie noteikumi
- VIII. Pašvaldības darba reglaments

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

I. Pašvaldības autonomā kompetence

Autonomās funkcijas

- **Funkcija** = pašvaldības **iespējas** rīkoties, ciktāl to neregulē likumi un MK noteikumi.
- Funkciju izpildi **organizē** un par to **atbild** pašvaldība, **finansē no pašvaldības budžeta**, ja likumā nav noteikts citādi.
- Funkcijas pilda atbilstoši ārējiem **normatīvajiem aktiem** un noslēgtajiem **publisko tiesību līgumiem**.
- **Dome lemj par kārtību, kādā izpildāmas** autonomās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas, kā arī sniedzami pārskati par šo funkciju izpildi.
- Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu pašvaldība atsevišķu tās autonomajā kompetencē ietilpstošu **pārvaldes uzdevumu var deleģēt** citai personai.

! Vadlīnijas un semināru materiāli par pārvaldes uzdevumu deleģēšanu pieejami [VARAM tīmekļvietnē](#).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

I. Pašvaldības autonomā kompetence

Brīvprātīgās iniciatīvas

- Brīvprātīgās iniciatīvas īsteno **iedzīvotāju interesēs** – labvēlīgs raksturs.
- Ciktāl darbību **neierobežo likumi** un **citū institūciju kompetence**.
- **Pašvaldība** nosaka brīvprātīgo iniciatīvu **izpildes kārtību** un nodrošina **finansējumu**.

Princips → **brīvprātīgās iniciatīvas plāno** un finansējumu to izpildei nodrošina, **ja tas netraucē** pašvaldības kompetencē esošo autonomo **funkciju** un deleģēto pārvaldes **uzdevumu izpildei**

Saistošo noteikumu paskaidrojuma rakstā atspoguļojams izmaksu samērīgums un apliecināma pašvaldības iespēja īstenot brīvprātīgo iniciatīvu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

I. Pašvaldības autonomā kompetence

Atskurbināšanas pakalpojums

Pašvaldības policija

Ar **2024. gada 1. janvāri** pašvaldībām noteikta autonomā kompetence:

-> **nodrošināt atskurbināšanas pakalpojumu pieejamību**

VARAM informatīvajā ziņojumā «**Par aktuālo situāciju atskurbtuvju izveidē**» (22-TA-3250) ir iekļāvusi **priekšlikumu** atskurbināšanas pakalpojuma finansēšanai **pašvaldībām novirzīt $\geq 0,12$ % no akcīzes nodokļa ieņēmumiem** gadā par alkoholisko dzērienu un alus tirdzniecību, savukārt finansējuma piešķiršana no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” tiktu izbeigta.

-> **piedalīties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tostarp izveidojot un finansējot pašvaldības policiju**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

I. Pašvaldības autonomā kompetence

Rūpes par dabas kapitālu un klimatu

Definētas pašvaldības **autonomās funkcijas**:

- **veicināt dabas kapitāla ilgtspējīgu pārvaldību un apsaimniekošanu**, kā arī noteikt publiskā lietošanā esoša **pašvaldības īpašuma** izmantošanas kārtību, ja likumos nav noteikts citādi;
 - **veicināt klimata pārmaiņu ierobežošanu un pielāgošanos tām.**
- Normatīvajos aktos **nav** detalizēta funkciju **izpildes kārtība** – **pašvaldības iespējas** rīkoties
 - **Horizontālas** funkcijas, kas jāņem vērā teritorijas attīstības plānošanā un citu funkciju izpildē
 - Funkcijas izpildes ietvaros pašvaldība **nedrīkst ierobežot privātpersonu tiesības**, ja to neparedz augstāka spēka normatīvie akti attiecīgajā jomā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

I. Pašvaldības autonomā kompetence

Valstspilsētas pašvaldību funkcijas

Valstspilsētu pašvaldības papildus pašvaldības autonomajām funkcijām pastāvīgi veic šādas funkcijas:

- **piedalās valsts un starptautiskas nozīmes vēstures objektu, nacionālās nozīmes kultūrvēsturisko objektu, kā arī kultūras infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā;**
- **piedalās valsts nozīmes sakaru sistēmu un transporta infrastruktūras uzturēšanā un attīstīšanā.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Administrācija

- **Pastarpinātā pārvalde** – pašvaldības iestādes un amatpersonas
- Pašvaldībai noteikto **funkciju un uzdevumu izpildes** nodrošināšanai
- **Struktūru** nosaka pašvaldības nolikumā

Vienīgi **domes kompetencē** ir izveidot un reorganizēt pašvaldības administrāciju, tostarp izveidot, reorganizēt un likvidēt tās sastāvā esošās institūcijas, kā arī izdot pašvaldības institūciju nolikumus.

Kapitālsabiedrības, biedrības un nodibinājumi neietilpst pašvaldības administrācijā, kā arī nav atvasinātas publiskas personas – pašvaldības sastāvā, – tās ir **atsevišķas patstāvīgas juridiskas personas**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Centrālā pārvalde

Dome izveido **centrālo pārvaldi**

— **pašvaldības iestādi**, kas nodrošina domes un komiteju organizatorisko un tehnisko apkalpošanu un pilda citas **pašvaldības nolikumā** noteiktās **funkcijas**.

Nosaukumā:

- ✓ centrālā pārvalde
- ✓ centrālā administrācija
- ✓ domes administrācija
- ✗ pašvaldības administrācija

Dome izdod **centrālās pārvaldes nolikumu**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Lēmumu pieņemšana

Ja likums tieši nenoteic, ka attiecīgā lēmuma pieņemšana ir domes kompetencē, **dome**, paredzot to **pašvaldības nolikumā**, var **pilnvarot** pašvaldības **administrāciju**:

- lemt par pašvaldības **nekustamā īpašuma izmantošanu**;
- ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumu, **noteikt maksu** par:
 - pašvaldības īpašuma lietošanu,
 - pašvaldības piegādāto siltumenerģiju, nosakot siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu,
 - sadzīves atkritumu apsaimniekošanu,
 - pašvaldības centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas lietošanu,
 - **citiem pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem – neizriet no citiem tiesību aktiem.**

Dome pilnvaro pašvaldības administrācijas iestādi vai amatpersonu **izdot administratīvo aktu** pašvaldības vārdā, izņemot gadījumu, kad likums vai Ministru kabineta noteikumi tieši nosaka to pašvaldības institūciju, tostarp domi, kuras kompetencē ir administratīvā akta izdošana.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Amatu konkursa rīkošana

Pašvaldības **darbiniekus**, kas ir **valsts amatpersonas** atbilstoši likumam "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", izraugās **atklātā konkursā**.

- Attiecas uz pašvaldības administrācijas **štata darbinieku** amatiem, **ne uz komisiju, padomju, darba grupu** locekļiem, kas nav pastāvīgi pašvaldības darbinieki.
- Amata **pienākumi jānosaka pirms konkursa** izsludināšanas.
- Ja **esoša darbinieka**, kas nav valsts amatpersona, amata **pienākumi tiek papildināti** ar tādiem pienākumiem, kuru dēļ darbinieks uzskatāms par valsts amatpersonu, **konkurss** uz šo amatu **nav jārīko**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Amatu konkursu rīkošana

Amata kandidātu **vērtēšanas kārtību un kritērijus**, tostarp kandidāta izglītības, iepriekšējās darba pieredzes un kompetences prasības, **nosaka:**

- ✓ **Izpilddirectoram** un viņa **vietniekam** – **dome**
- ✓ iestādes **vadītājam** – **izpilddirectors**
- ✓ pārējiem **darbiniekiem** – attiecīgās **iestādes vadītājs**

Konkursā pieņemtie lēmumi ir pašvaldības **lēmumi privāto tiesību jomā.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Izpilddirektors un vietnieks

- Ieceļ **dome** uz **pieciem gadiem** – periodu skaits nav ierobežots.
- Izraugās **atklātā konkursā**.
- **Obligātās prasības** amata kandidātiem:
 - ✓ Latvijas Republikas pilsonis
 - ✓ pārvalda latviešu valodu
 - ✓ ir augstākā izglītība
 - ✓ nav sodīts par smagu vai sevišķi smagu noziegumu, ir rehabilitēts, ir noņemta vai dzēsta sodāmība
 - ✓ sakarā ar piemērotu sodu nav aizliegts ieņemt iestādes vadītāja amatu
 - ✓ rīcībspēju nav ierobežojusi tiesa
 - ✓ nav vai nav bijis PSRS, Latvijas PSR, ārvalsts valsts drošības dienesta, izlūkdienesta vai pretizlūkošanas dienesta štata darbinieks
 - ✓ nav vai nav bijis aizliegto organizāciju dalībnieks

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Izpilddirektors un vietnieks

- Dome **līdz 2023. gada 30. jūnijam** lemj par darba tiesisko **attiecību turpināšanu ar esošo izpilddirektoru, ja viņš tam piekrīt**, un viņa iecelšanu amatā, ievērojot likuma 21. pantā noteikto kārtību:
 - ✓ nav jāriko atklāts konkurss
 - ✓ atbilstība vismaz likumā noteiktajām prasībām
 - ✓ rakstveida **piekrišana**
 - ✓ domes **lēmums**
 - ✓ **grozījumi** darba līgumā
- Izpilddirektora **pilnvaru termiņu** skaita **no dienas, kad** viņš ir **iecelts** amatā.
- Ja izpilddirektors **nepiekrīt turpināt** darbu izpilddirektora amatā, dome lemj par izpilddirektora amata **kandidātu konkursa** rīkošanu + var piedāvāt **citu** amatu
- Dome **līdz 2023. gada 30. jūnijam** **ieceļ** pašvaldības izpilddirektora **vietnieku**, **ja** izpilddirektora vietnieka amats ir **paredzēts pašvaldības nolikumā, vai, ja ir, izvērtē esošā** vietnieka iecelšanu amatā (tāpat kā izpilddirektoru).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Izpilddirektors un vietnieks

- **Vada centrālo pārvaldi**, ja pašvaldības nolikumā nav noteikts citādi
- Pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā **pieņem darbā un atbrīvo no tā centrālās pārvaldes darbiniekus**, ja izpilddirektors ir arī centrālās pārvaldes vadītājs
- Ierosina domei iecelt amatā vai atbrīvot no tā pašvaldības iestāžu vadītājus un **slēdz darba līgumus ar iestāžu vadītājiem**
- **Organizē pašvaldības iekšējās kontroles sistēmas izveidi**, kā arī uzrauga un pilnveido to
- **Sniedz pārskatu par savu darbību** pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā

Ja izpilddirektors ir centrālās pārvaldes vadītājs, **nav nepieciešama atļauja amatu savienošanai.**

IKS vadlīnijas pašvaldībām pieejamas [VARAM tīmekļvietnē](#).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

II. Pašvaldības administrācija Izpilddirektora un iestāžu vadītāju aizvietošana

Izpilddirektoru viņa prombūtnes laikā **aizvieto vietnieks**

Ja izpilddirektoram ir **vairāki vietnieki**, **pašvaldības nolikumā** nosaka:

- ✓ vietnieku **skaitu**
- ✓ vietnieku **kompetenci**, tostarp izpilddirektora **aizvietošanas kārtību**

Domes priekšsēdētājs, ja nepieciešams, **ieceļ** no pašvaldības administrācijas darbinieku vidus **iestādes vadītāja vai izpilddirektora pienākumu izpildītāju** viņa prombūtnes laikā vai līdz brīdim, kad dome lēmusi par jauna iestādes vadītāja vai izpilddirektora iecelšanu amatā -

- ✓ ja **vietnieka nav** vai nevar pildīt pienākumus
- ✓ ja **aizvietotājs nav noteikts** iekšējos normatīvajos aktos, organizatoriskos dokumentos

! VARAM viedoklis un atbildes uz jautājumiem par pašvaldības administrāciju, tai skaitā izpilddirektoru un centrālo administrāciju, pieejams ierakstā no LPIA 13.01.2023. sanāksmes [LPS tīmekļvietnē](#).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija Komiteja

Komiteja **pašvaldības darba reglamentā** noteiktajā kārtībā:

- sagatavo domes lēmumu projektus, **izskata saņemtos domes lēmumu projektus** un citus jautājumus **pirms to iekļaušanas domes sēdes** darba kārtībā;
- sniedz atzinumus jautājumos, kuri ir komitejas kompetencē;
- veic citus pienākumus.

Dome izveido **komitejas**:

- finanšu
- sociālo, izglītības un kultūras
- **attīstības** – skata teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, investīciju projektus un citus starpnozaru jautājumus
- citas ..

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija Komitejas sēde

Paziņojumu par komitejas sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pēc sēdes sasaukšanas **nekavējoties publicē** pašvaldības oficiālajā **tīmekļvietnē**.

Komitejas sēdi **protokolē** → protokolu **publicē** oficiālajā **tīmekļvietnē** 3 darbdienu laikā pēc parakstīšanas.

Komitejas **lēmumu** pieņem ar **klātesošo** komitejas locekļu balsu **vairākumu**.
Ja balsis **sadalās vienādi**, **izšķirošā** ir komitejas **priekšsēdētāja** balss.

! Komitejas sēdei veic **audioierakstu vai audiovizuālo** ierakstu, kas ir **publiski pieejams**, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija Komiteju apvienotā sēde

- Izskata jautājumu, kas skar šo komiteju kompetenci
- Apvienoto sēdi **sasauc un vada**:
 - tās komitejas priekšsēdētājs, **kura ierosinājusī** sasaukt apvienoto sēdi;
 - komiteju priekšsēdētāji **vienojas par citu** sēdes vadītāju no sava vidus;
 - **domes priekšsēdētājs**, ja sēdē piedalās finanšu komiteja.
- Komiteju apvienotā sēde **notiek**, ja tajā piedalās **vairāk nekā puse katras** komitejas locekļu.

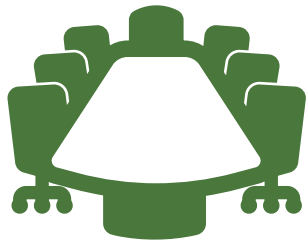
Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija

Domes un komitejas sēde

Sēde un **balsošana** ir **atklāta**.

Nolikumā nosaka kārtību, kādā **iedzīvotāji var piedalīties domes un tās komiteju sēdēs**.

Sēdi vai tās daļu pasludina par **slēgtu**, ja nepieciešams izskatīt jautājumu, kas skar:

- ✓ personas privāto dzīvi;
- ✓ bērnu intereses;
- ✓ adopcijas noslēpumu;
- ✓ komercnoslēpumu;
- ✓ citu informāciju, kuras izpaušana ir aizliegta saskaņā ar likumu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija

Domes sēdes sasaukšana

Paziņojumu par sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu:

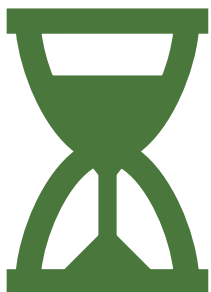
- **kārtējai** sēdei – izliek apmeklētājiem pieejamā vietā un publicē pašvaldības oficiālajā **tīmekļvietnē** ne vēlāk kā **trīs darbdienas pirms** sēdes;
- **ārkārtas** sēdei - publicē pašvaldības oficiālajā **tīmekļvietnē**.

Domes **lēmumu projekti** ir **publiski pieejami** pašvaldības **nolikumā** noteiktajā kārtībā ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms sēdes, **izņemot** domes lēmumu projektus, kas ir **iekļauti** domes sēdes darba kārtībā **pēc** šā termiņa, kā arī lēmuma projektus, kas iekļauti **slēgtajā** daļā – tiem norāda izskatāmā jautājuma būtību.

! Pašvaldība savā oficiālajā **tīmekļvietnē** nodrošina domes **sēdes audiovizuālu tiešraidi**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija

Domes ārkārtas sēdes sasaukšana

- Sasauc domes **priekšsēdētājs**:
 - ✓ pēc savas iniciatīvas;
 - ✓ pēc pieprasījuma:
 - $\geq 1/3$ deputātu;
 - vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs;
 - Ministru kabinets.
- Sasauc $\geq 1/3$ **deputātu**, ja domes priekšsēdētājs un viņa vietnieks ir kavēti pildīt pienākumus vai amatu neieņem un nepieciešams nodrošināt pašvaldības darba nepārtrauktību → paziņo ministram.

Domes **priekšsēdētājs un deputāti** norāda ierosinātā jautājuma **steidzamības pamatojumu**, tai skaitā **sekas**, kas iestāsies, ja jautājums netiks risināts steidzami → ja **dome** to atzīst par nepietiekamu, jautājumu **var izslēgt** no darba kārtības.

!!! Ārkārtas sēdē **neskata pašvaldības budžetu** un tā grozījumus.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija

Domes sēdes norise

- Sēde notiek, ja piedalās **> 1/2 domes deputātu - kvorums**.
- Sēdes vadītājs **pārbauda kvorumu** pirms katra balsojuma.
- Ja nav kvoruma, sēdi slēdz vai pārtrauc.

Darba kārtība

- ✓ iekļautos jautājumus izskata norādītajā secībā;
- ✓ **secību** var mainīt ar **> 1/2 klātesošo** deputātu balsojumu;
- ✓ darba kārtību var grozīt – **izslēgt jautājumu vai papildināt ar jaunu** – ar **≥ 2/3 klātesošo** deputātu balsojumu;
- ✓ **ārkārtas** sēdes darba kārtību **negroza, izņemot** noteiktos gadījumus.

Sēdes gaitu protokolē un veic tās **audiovizuālu** ierakstu.

Domes **lēmumus**, sēdes **protokolu** un audiovizuālo **ierakstu publicē** tīmekļvietnē.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija Videokonferences sarunu rīka izmantošana

Pašvaldības **nolikumā** var paredzēt :

- gadījumus, kad **sēde var notikt attālināti**;
- ka **deputāts klātienē** sēdē piedalīsies **attālināti**, ja nevar ierasties uz:
 - ✓ kārtējo sēdi veselības stāvokļa vai komandējuma dēļ;
 - ✓ **ārkārtas sēdi**.

Pašvaldības darba **reglamentā** nosaka tiešsaistes **videokonferences** sarunu rīka **izmantošanas** kārtību, tostarp:

- kā deputāts reģistrējas dalībai un piedalās balsošanā;
- kā tiek nodrošināts sēdes **atklātums** un to sēdes dalībnieku **iespēja izteikties** par sēdē izskatāmajiem jautājumiem, kuri nav domes deputāti.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija Informācijas pieejamība

	Komitejas sēde	Domes sēde	
Darba kārtība, laiks, vieta	Nekavējoties pēc sēdes sasaukšanas publicē tīmekļvietnē	kārtējā	ārkārtas
		3 d.d. pirms sēdes publicē tīmekļvietnē un izliek apmeklētājiem pieejamā vietā	Pirms sēdes publicē tīmekļvietnē
Lēmumu projekti	-	Publiski pieejami 3 d.d. pirms sēdes	-
Protokols	Publicē tīmekļvietnē 3 d.d. pēc parakstīšanas		
Lēmumi	-	Publicē tīmekļvietnē 3 d.d. pēc parakstīšanas	
Ieraksts	Audio vai audiovizuāls ieraksts → publiski pieejams	Audiovizuāls ieraksts → publicē tīmekļvietnē 5 d.d. laikā pēc sēdes	

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

III. Domes darba organizācija Lēmuma pieņemšana

Dome var lemt par **elektroniskās balsošanas rīku** – ja tiek nodrošināta deputāta autentifikācija un balsojuma atklātums → atrunā pašvaldības darba reglamentā.

Ar **vēlēšanu zīmēm** balso par:

- ✓ domes priekšsēdētāju un viņa vietnieku;
- ✓ izpilddirektoru.

Deputāts ir uzskatāms par **klātesošu balsošanā**, ja viņš ir balsojis "**par**", "**pret**" vai "**atturas**".

Domes lēmums ir **pieņemts**, ja par to nobalso:

- > **1/2 klātesošo** domes deputātu;
- > **1/2 domes deputātu** – par **priekšsēdētāja, izpilddirektora** un viņu **vietnieku iecelšanu un atbrīvošanu**.

! Atsevišķi par lēmumu pieņemšanas procesu un sabiedrības iesaisti tajā aicinām skatīt prezentācijā VARAM 14.12.2022. konferencei [VARAM tīmekļvietnē](#).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Mērķis un rezultāts

Mērķis -

sekmēt **efektīvu**, **atklātu** un **atbildīgu** pašvaldības darbu un šā darba atbilstību administratīvās teritorijas **iedzīvotāju interesēm**.

Princips -

pašvaldība savā darbībā **atbalsta pilsoniskās sabiedrības organizācijas** (biedrības un nodibinājumus) tās teritorijā.

Sasniedzamais rezultāts:

- **aktīva** un par attīstības procesiem **izglītota** sabiedrība
- **sabiedrības vajadzībās** balstīti pašvaldības **lēmumi**
- **efektīva sadarbība** un **dialogs** starp pašvaldību un sabiedrību
- **augusi sabiedrības uzticēšanās** publiskajai pārvaldei
- **pieejams atbalsts** vietējo iniciatīvu īstenošanai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Pašvaldību likuma devums

- ❖ Sabiedrības **informēšanas un iesaistes pasākumi** pašvaldības **ikdienas darbā** – paplašinātas sabiedrības iespējas sekot sēžu norisei, saņemt informāciju par lēmumu pieņemšanas gaitu.

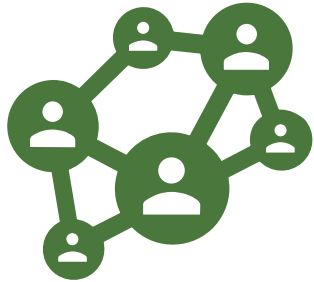
Pašvaldība sabiedrībai sniedz **patiesu un objektīvu informāciju**, pēc iespējas izmantojot **dažādus saziņas kanālus**.

!!! Aicinām **dokumentus** (lēmumi, protokoli) tīmekļvietnē ievietot **mašīnlasāmā formātā** – pakļauti **apstrādei un rediģēšanai**.

- ❖ **Jauni** sabiedrības **iesaistes rīki** efektīvākai līdzdalībai pašvaldības **lēmumu pieņemšanā**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Konsultācijas ar sabiedrību

Domei ir **tiesības** un noteiktos gadījumos arī **pienākums** organizēt **konsultācijas ar iedzīvotājiem**, kā arī noteikt citus sabiedrības iesaistes veidus, lai veicinātu iedzīvotāju **interesešu ievērošanu un pašvaldības ilgtspējīgu attīstību**.

Pašvaldības **nolikumā** nosaka kārtību, kādā:

- pašvaldība sadarbojas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un **nodrošina sabiedrības iesaisti** pašvaldības darbā;
- organizējama **publiskā apspriešana**
- kārtību, kādā iedzīvotāji var **piedalīties domes** un tās **komiteju sēdēs**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Informatīvais izdevums

Pašvaldība ir tiesīga izdot **periodisku iespiedtehnikā** izdotu izdevumu, kurā tā:

- informē par **autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu** izpildi,
- publicē **normatīvajos aktos noteikto** informāciju.

Izdod **ne biežāk kā 1x mēnesī, izņemot**, ja izdevumā **publicē tikai:**

- informāciju par pašvaldības sagatavotajiem **saistošo noteikumu projektiem**;
- izdotos **tiesību aktus un to skaidrojumus**;
- informāciju **ārkārtējās situācijas, izņēmuma stāvokļa, katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā**.

Bez maksas – sagatavošanu un izplatīšanu sedz **no pašvaldības budžeta**.

Pārpublicē arī elektroniski pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, norādot atsauci uz informatīvā izdevuma izdošanas datumu un numuru.

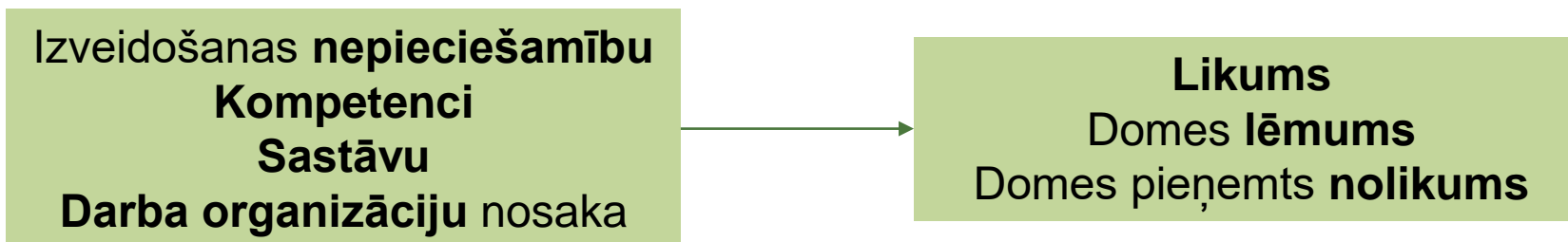
! Aicinām iepazīties ar metodisko materiālu [VARAM tīmekļvietnē](#).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Komisijas un konsultatīvās padomes

Var izveidot, lai **iesaistītu sabiedrību funkciju** pildīšanā → nosaka
pašvaldības nolikumā

Sēdes ir **atklātas** → izņemot **slēgto** daļu

≥ 3 d.d. **pirms** sēdes vai **nekavējoties** pēc sasaukšanas **sēdes laiku un darba kārtību publicē tīmekļvietnē:**

- ievērojot **informācijas pieejamības ierobežojumus**
- **izņemot** komisijas, kuras izveidotas **uz cita likuma pamata**

Sēdes tiek **protokolētas** → protokolus publicē tīmekļvietnē

!!! Darba grupām nav paredzēts īpašs regulējums.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Publiskā apspriešana

Par pašvaldības **autonomās kompetences** jautājumiem – **ierosina:**

- ✓ iedzīvotāji – pašvaldība var noteikt minimālo skaitu
- ✓ iedzīvotāju padome
- ✓ dome
- ✓ domes priekšsēdētājs
→ **domes lēmums**

Sabiedrības viedokļa saņemšana

- ≥ 30 dienas
- mutvārdos vai rakstveidā

→ Pašvaldība **apkopo viedokļus** un apstiprina kopsavilkumu

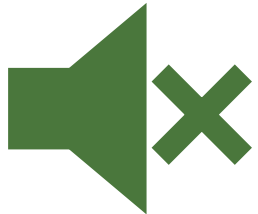
→ **Dome** 1 mēneša laikā **lemj** par publiskajai apspriešanai nodoto dokumentu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Publiskā apspriešana

Nerīko par:

- pašvaldības budžetu
- pašvaldības pakalpojumu maksu
- nodokļu vai nodevu likmēm
- pašvaldības amatpersonu iecelšanu amatā un atbrīvošanu no tā
- pašvaldības iekšējās darba organizācijas jautājumiem
- jautājumiem, kas ir citu institūciju kompetencē

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Kolektīvais iesniegums

Iesnieguma saturs – prasījums pašvaldībai par tās kompetences jautājumiem, ietverot pamatojumu.

Iesnieguma iesniedzējs:

- ✓ ≥ 16 gadu
- ✓ Latvijas Republikas pilsonis
- ✓ dzīvesvieta deklarēta vai pieder nekustamais īpašums pašvaldības administratīvajā teritorijā

Iesniedzēju skaits atkarībā no **iedzīvotāju skaita** pašvaldībā:

- ✓ $< 15\ 000$ iedzīvotāju – **100**
- ✓ $15\ 000 - 30\ 000$ iedzīvotāju – **200**
- ✓ $> 30\ 000$ iedzīvotāju un valstspilsētas pašvaldībā – **300**
- ✓ Rīgas valstspilsētas pašvaldībā – **2 000**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Kolektīvais iesniegums

Pašvaldība **septiņu darbdienu** laikā **izvērtē** iesnieguma atbilstību →

→ izskata nākamajā **domes** kārtējā **sēdē**

→ lemj par iesnieguma **turpmāko virzību**

→ nosaka **atbildīgo** pašvaldības **institūciju**

→ ja **neatbilst**, sniedz atbildi **iesniegumu likumā** noteiktajā kārtībā

Atbildīgā institūcija:

- **pēc 3 mēnešiem** domes **sēdē** sniedz **pārskatu** par iesnieguma virzību
- **ik pēc 3 mēnešiem** publicē **atskaiti** par virzību **tīmekļvietnē** un informē iesniedzējus

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

- līdz attiecīgā gada 31. janvārim **nodrošina statistikas datu pieejamību** pašvaldībām par attiecīgā gada 1. janvārī deklarēto un reģistrēto personu skaitu pašvaldības administratīvajā teritorijā
- **pārbauda** kolektīvā iesnieguma **parakstītāju atbilstību** noteiktajām prasībām pēc pašvaldības pieprasījuma

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Iedzīvotāju padome

Konsultatīva institūcija, ko pašvaldība **var izveidot vietējo kopienu** iedzīvotāju interešu **pārstāvībai** un pašvaldības **teritorijas attīstībai**.

Padomes **loceklis**:

- ✓ ≥ 16 gadu
- ✓ Latvijas vai tāds ES dalībvalsts **pilsonis**, kas pastāvīgi uzturas Latvijā
- ✓ **nav** domes deputāts, pašvaldības izpilddirektors vai viņa vietnieks

Padomes **vēlētājs**:

- ✓ ≥ 16 gadu
- ✓ Latvijas vai tāds ES dalībvalsts **pilsonis**, kas pastāvīgi uzturas Latvijā
- ✓ atbilstība pašvaldības noteiktiem kritērijiem attiecībā uz **dzīvesvietu vai īpašuma piederību** (ja noteikti)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Iedzīvotāju padome

Iedzīvotāju padomes **kompetencē** ir jautājumi, tai skaitā iespēja iesniegt domes **lēmuma projektu**, kas skar attiecīgās teritorijas iedzīvotāju intereses un izriet vismaz no šīm **pašvaldības funkcijām**:

- ✓ teritorijas labiekārtošana un sanitārā tīrība
- ✓ kultūras piedāvājums un atbalsts kultūras norisēm
- ✓ sekmēt un atbalstīt saimniecisko darbību.

Domei ir pienākums noskaidrot padomes **viedokli**, **pirms pieņemt lēmumu** par izmaiņām minēto pašvaldības funkciju izpildes kārtībā, ja tās var skart padomes darbības teritorijas iedzīvotāju intereses.

! Domnīcas «Providus» sadarbībā ar VARAM sagatavotās [Vadlīnijas iedzīvotāju padomju veidošanai pašvaldībās.](#)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Iedzīvotāju padome

Iedzīvotāju **padomes nolikums** = saistošie noteikumi, kuros nosaka:

- ✓ padomes **kompetenci** (papildus iepriekš minētajai)
- ✓ padomes darbības **teritoriju**
- ✓ padomes **locekļu skaitu**, **izvirzīšanas kārtību** no katras teritorijas
- ✓ **ievēlēšanas kārtību**
- ✓ padomes darbības **termiņu**
- ✓ padomes darba **organizāciju**
- ✓ kārtību, kādā pašvaldības **institūcijas izskata** padomes **iesniegumus**

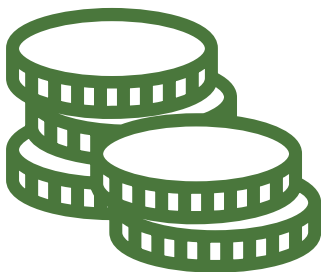
Ja paredzētas **vairākas padomes**, tām jābūt vienādiem darbības principiem, kas atrunājami **vienā nolikumā**.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Līdzdalības budžets

No **2025.gada** pašvaldība gadskārtējā **budžetā** paredz **finansējumu līdzdalības budžetam** vismaz **0,5% apmērā no vidējiem IIN un NĪN** ieņēmumiem, kas tiek aprēķināti par pēdējiem 3 gadiem.

Izlieto **sabiedrības ierosinātiem teritorijas attīstības projektiem**, kas paredz:

- ieguldījumu pašvaldībai piederošā īpašumā
- ieguldījumu citai personai piederošā īpašumā, lai īstenotu pašvaldības autonomās funkcijas vai brīvprātīgās iniciatīvas
- citu pašvaldības rīcību, kuras rezultātā tiek uzlabota pašvaldības autonomo funkciju vai brīvprātīgo iniciatīvu īstenošana

Līdzdalības budžetu **iedala** līdzdalības budžeta **plānošanas vienībās**

→ nosaka **attīstības programmā**

→ organizē **projektu iesniegšanu un atlasi**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Līdzdalības budžets

Projekta iesniedzējs:

- ✓ fiziska persona ≥ 16 gadu
- ✓ biedrība vai nodibinājums, kurā nav pašvaldības dalības

Balsotājs:

- ✓ ≥ 16 gadu
- ✓ dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā

Īstenošana:

- ✓ pašvaldība
- ✓ uzsāk 3 mēnešu laikā pēc konkursa rezultātiem
- ✓ pabeidz 2 gadu laikā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IV. Sabiedrības iesaiste Līdzdalības budžets

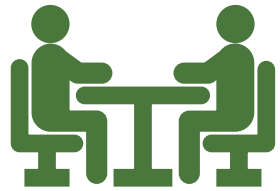
Līdzdalības budžeta **nolikums** = saistošie noteikumi, kuros nosaka:

- pašvaldības **institūciju**, kas nodrošina projektu atlasī un uzrauga līdzdalības budžeta izlietošanu
- projekta **pieteikuma paraugu**
- projektu iesniegšanas **termiņu**, kas nav īsāks par 30 dienām
- projektu **atlases kritērijus**
- **balsošanas veidu** (klātienē, elektroniski) un kārtību
- balsošanas **termiņu**, kas nav īsāks par 14 dienām
- **balsu skaitīšanu** un īstenojamo projektu noteikšanu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

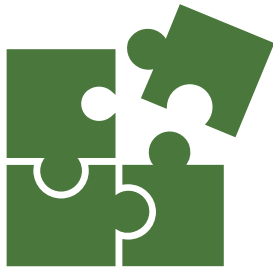
V. Pašvaldību sadarbība un biedrošanās

- ❖ Pašvaldību uzdevumu vai autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai **pašvaldības** var izveidot **kopīgu komisiju**.
 - Komisijas **nolikumā** nosaka kompetenci, finansēšanu, uzraudzību, likvidēšanu, pašvaldības izstāšanos un iestāšanos u.c.

- ❖ Pašvaldību **kopīgu interešu** īstenošanai pašvaldības var dibināt **kopīgas biedrības un nodibinājumus**.
 - Biedrības **biedrs**, arī nodibinājuma **dibinātājs** var būt vienīgi **pašvaldība** kā publisko tiesību **juridiska persona**, jo šāda statusa nav pašvaldības izveidotām institūcijām.
 - Pašvaldības **institūcija var darboties** organizācijā **pašvaldības vārdā**, ja dome ir lēmusi par šādu pilnvarojumu un ārējie normatīvie akti neparedz tieši pašvaldības dalību.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

V. Pašvaldību sadarbība un biedrošanās

Dome var lemt par pašvaldības dalību **citā biedrībā vai nodibinājumā**, ja:

- pašvaldības dalību biedrībā vai nodibinājumā **paredz starptautiskie normatīvie akti, likums vai Ministru kabineta noteikumi vai**
- pašvaldības dalība ir **nepieciešama sabiedrības virzītas vietējās attīstības īstenošanai, tātad**
 - *mērķus var sasniegt **tikai ar biedrību vai nodibinājumu***
 - ***vietējās kopienas iniciatīvu** īstenošanai*
 - *veicina attiecīgās administratīvās **teritorijas attīstību***

Pašvaldības **līdz 2023. gada 30. jūnijam likvidē** to izveidotās biedrības un nodibinājumus, kas neatbilst šā likuma 79. pantā noteiktajam, **vai izbeidz savu dalību** šādās biedrībās un nodibinājumos:

- ***attiecas uz visām** biedrībām un nodibinājumiem, kuros pašvaldība ir biedra vai dibinātāja statusā, neatkarīgi no organizācijas dibināšanas vai pašvaldības iestāšanās tajā brīža*
- *likums **neparedz konkrētu kārtību**, kādā pašvaldība izvērtē savas dalības atbilstību likuma prasībām*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VI. Mantas piekritība pašvaldībai un finanšu kontrole

Pašvaldībai piekrīt **dzīvojamā māja, dzīvokļa īpašums** vai to **domājamās daļas** atbilstoši Civillikumam kā bezmantnieka manta vai bezīpašnieka lieta.

Pašvaldībai vairs **nav pirmpirkuma tiesību** uz nekustamo īpašumu, kas tiek atsavināts pašvaldības administratīvajā teritorijā.

- Ja citai personai piederošs **īpašums nepieciešams pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai**, tai jārīkojas atbilstoši **Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā** noteiktajai kārtībai.

Pašvaldībai ir **pienākums** Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, kā arī zvērināta revidenta vai zvērinātu revidentu komercsabiedrības norādītajā kārtībā un termiņos **sniegt ārkārtas finanšu revīzijai nepieciešamo informāciju** un dokumentus.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Likuma «Par pašvaldībām» pilnvarojums

- Dome **izvērtē uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdoto saistošo noteikumu atbilstību Pašvaldību likumam un izdod jaunus saistošos noteikumus atbilstoši šajā likumā ietvertajam pilnvarojumam.**
- **Līdz jaunu saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 30. jūnijam piemērojami** uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdotie saistošie noteikumi, **ciktāl tie nav pretrunā** ar Pašvaldību likumu.
- **Ar 2023. gada 1. janvāri:**
 - ✓ **spēku zaudē** saistošie noteikumi, kas izdoti **uz tādu likuma «Par pašvaldībām» normu pamata, kurām analoga pilnvarojuma nav** Pašvaldību likumā
 - ✓ **nav piemērojami daļā** tādi saistošie noteikumi, kas izdoti **arī, bet ne tikai uz tādu likuma «Par pašvaldībām» normu pamata, kurām analoga pilnvarojuma nav** Pašvaldību likumā
 - ✓ **nevar izdot** saistošos noteikumus (tai skaitā grozījumus) **uz likuma «Par pašvaldībām» normu pamata**
 - ✓ **nevar grozīt** saistošos noteikumus, kas izdoti tikai **uz likuma «Par pašvaldībām» normu pamata**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Paskaidrojuma raksts

- Īss satura izklāsts
- nepieciešamības pamatojums
- plānotā ietekme uz pašvaldības (p-v) budžetu
- plānotā ietekme uz uzņēmējdarbības vidi p-v teritorijā
- administratīvās procedūras
- konsultācijas ar privātpersonām
- **mērķis** un nepieciešamības pamatojums;
alternatīvas, kas neparedz SN izstrādi
- fiskālā ietekme uz p-v budžetu (**iekļauj aprēķinus**)
- sociālā ietekme uz **vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi, konkurenci**
- **ietekme uz funkcijām un cilvēkresursiem**
- **izpildes nodrošināšana**
- **prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem**
- konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām (tostarp **sabiedrības viedokļa noskaidrošana**)

! Nepiemēro SN par pašvaldības budžetu un SN teritorijas plānošanas jomā

! Sabiedrības viedokļa noskaidrošana notiek visiem SN, tostarp grozījumu SN, pirms SN projekta skatīšanas komitejas sēdē, pēc kuras tas tiek virzīts uz domes sēdi

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Sabiedrības viedokļa noskaidrošana

- Sabiedrības pārstāvjus iespējams **iesaistīt** jau saistošo noteikumu **projekta sākotnējās izstrādes** gaitā – **pašvaldības nolikumā** nosaka **kārtību**, kādā pašvaldība sadarbojas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un **nodrošina sabiedrības iesaisti pašvaldības darbā**
- Saistošo noteikumu **projektu** un tā paskaidrojuma rakstu publicē pašvaldības oficiālajā **tīmekļvietnē** uz termiņu, kas nav mazāks par **divām nedēļām**
- Saņemtos **viedokļus** apkopo un atspoguļo **paskaidrojuma rakstā**
- Līdz brīdim, kamēr pašvaldības nolikumā **nav noteikta** sabiedrības viedokļa noskaidrošanas kārtība, **ievēro minimālās Pašvaldību likumā noteiktās prasības**

VARAM tīmekļvietnē pieejami **metodiskie materiāli** par saistošo noteikumu **paskaidrojuma raksta** saturu un **sabiedrības līdzdalību** saistošo noteikumu projekta izstrādē.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi VARAM atzinums

Pašvaldību likuma 47. panta otrā daļa

Ministrijas atzinums nepieciešams par SN, kas:

- ✓ izdoti uz **Pašvaldību likuma 45. panta** pilnvarojuma pamata
- ✓ SN **sociālās drošības** un **bērnu tiesību aizsardzības jautājumos**
- ✓ SN par **pašvaldību nodevu** un **nodokļu likmēm**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pilnvarojums

Pašvaldību likuma 45. panta pirmā daļa

Dome ir tiesīga:

- ✓ **izdot SN** (tiesību norma paredz pilnvarojumu SN izdošanai)
- ✓ **paredzēt administratīvo atbildību** par SN pārkāpšanu (**nosaka administratīvos pārkāpumus** un par tiem piemērojamos **administratīvos sodus**)

Tieslietu ministrijas **2023. gada 2. februāra vēstule visām pašvaldībām Nr. 1-17/356** «Par pašvaldību saistošajiem noteikumiem administratīvās atbildības jomā»

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pilnvarojums

Pašvaldību likuma 45. panta pirmā daļa

Pilnvarojums bija likumā «Par pašvaldībām»:

- par **sabiedriskās kārtības** nodrošināšanu publiskās vietās
- par **teritoriju un būvju uzturēšanu**, **ciktāl** tas saistīts ar **sabiedrības drošību**, **sanitārās tīrības uzturēšanu** un **pilsētvides ainavas saglabāšanu**
- par **īpašumam piegulošu**, publiskā lietošanā nodotu pašvaldību **teritoriju kopšanu**
- par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības **zaļo zonu** un **stādījumu aizsardzību**
- par **pašvaldības īpašumā** esošu un publiskā lietošanā nodotu **mežu** un **ūdeņu** un pašvaldības īpaši aizsargājamo **dabas** un **vietējo kultūras objektu aizsardzību un uzturēšanu**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pilnvarojums

Pašvaldību likuma 45. panta pirmā daļa

Jauns pilnvarojums:

- par **publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju**, piemēram, parku, skvēru, bērnu rotaļu laukumu, stadionu, peldvietu un **kapsētu, izmantošanu**
- par **transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās**, kuras noteiktas attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā ceļu satiksmes drošības uzlabošanai, sabiedrības veselības, sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai, kā arī dabas, īpaši aizsargājamo kultūrvēsturisko teritoriju un kultūras pieminekļu aizsardzībai

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pilnvarojums

Pašvaldību likuma 45. panta otrā daļa

Pilnvarojums **tikai** administratīvo sodu paredzēšanai par SN pārkāpšanu
(pilnvarojums SN izdošanai ir speciālajās tiesību normās)

! Ja administratīvie sodi par SN pārkāpšanu **netiek** paredzēti, SN ministrijai
atzinuma sniegšanai **nav jā**sūta

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pilnvarojums

Pašvaldību likuma 45. panta otrā daļa

Jautājumi:

- par centralizētās ūdensapgādes sistēmas un centralizētās kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības prasību neievērošanu; par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu un lietošanu [..]
- par **ielu tirdzniecību** un tirdzniecību **tirgū**
- par **alkoholisko dzērienu** mazumtirdzniecības **laika un vietas** ierobežojumiem
- par **reklāmas** un informatīvo materiālu **izvietošanu** publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu
- par **mājas** (istabas) **dzīvnieku** labturību
- par papildu prasībām attiecībā uz pašvaldības nozīmes **koplietošanas meliorācijas sistēmas** ekspluatāciju un uzturēšanu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi

Sociālā drošība un bērnu tiesību aizsardzība

Latvijas Republikas Augstākās tiesas **Tiesu prakses apkopojums lietās par sociālās drošības jautājumiem (2007-2013):**

- ✓ **ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu** vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos (Latvijas Republikas Satversmes 109. pants)
- ✓ tiesības uz sociālo nodrošinājumu ir **konkretizētas vairākos tiesību aktos**, veidojot sociālā nodrošinājuma jeb sociālās drošības sistēmu (likums «Par sociālo drošību», Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
- ✓ sociālā nodrošinājuma sistēmas būtiskākās daļas ir valsts sociālā apdrošināšana, sociālā palīdzība un pakalpojumi un sociālais atbalsts
- ✓ sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus sniedz, pamatojoties uz **personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu**

ANO Bērnu tiesību konvencija:

Vadošais bērnu tiesību aizsardzības princips - **bērnu interešu prioritātes princips**, kurš jāievēro, izskatot **jebkuru ar bērnu saistīto jautājumu**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi

Sociālā drošība un bērnu tiesību aizsardzība

SN tēmas (uz speciālo tiesību normu pilnvarojuma pamata):

- par sociālās palīdzības pabalstiem un maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni
- par sociālajiem pakalpojumiem
- par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā
- par atbalsta sniegšanu bāreņiem vai bez vecāku gādības palikušajiem bērniem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās
- par pabalstiem audžuģimenēm
- par līdzfinansējumu pašvaldības izglītības iestādēs, kuras realizē profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmas
- par pirmsskolas izglītību – par bērnu reģistrācijas, uzņemšanas un atskaitīšanas kārtību, par kārtību, kādā piešķir atbalstu par pirmsskolas izglītības pakalpojuma saņemšanu privātā pirmsskolas izglītības iestādē

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi

Sociālā drošība un bērnu tiesību aizsardzība

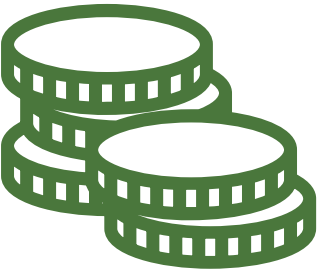
SN tēmas (Pašvaldību likuma 44.(2)):

- par līdzfinansējumu privātam bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējam (auklei)
- bērna piedzimšanas pabalsts
- atbalsts ārējās un mājokļa vides pielāgošanai personām ar funkcionāliem traucējumiem
- par līdzfinansējumu izglītojamo ēdināšanai
- par sabiedriskā transporta izdevumu kompensēšanu
- par kārtību, kādā izglītojamies uzņem 1. klasē
- par atbalstu higiēnas un veselības pakalpojumu saņemšanai

! Brīvprātīgās iniciatīvas plāno un finansējumu to izpildei nodrošina, ja tas netraucē pašvaldības kompetencē esošo autonomo funkciju un deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildei (Pašvaldību likuma 5.(3))

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Nodevu un nodokļu likmes

«Par nekustamā nodokli», «Par nodokļiem un nodevām»:

- nodokļa likmes
- nodokļa maksāšanas kārtība
- nodokļa maksāšanas paziņojuma apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība
- nodokļa atvieglojumi

«Par nodokļiem un nodevām», MK noteikumi Nr. 480:

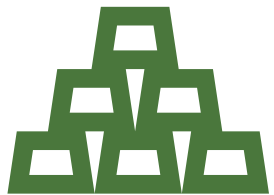
- nodevu objekti
- nodevu uzlikšanas kārtība

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Nodevu un nodokļu likmes

! SN par nodokļa likmēm publicējami līdz pirmstaksācijas gada 1. novembrim

! SN, kuri paredz nodokļa atvieglojumus komercdarbības veicējiem «**de minimis**» atbalsta veidā, **vispirms jāaskaņo ar Finanšu ministriju** (Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 10.(5))

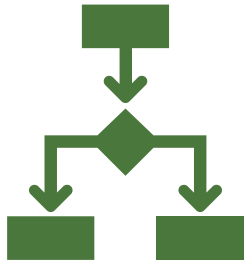
! Pašvaldības nodevas mērķis ir personu darbību regulēšana. **Nodevai nav preventīvs vai sodošs raksturs**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

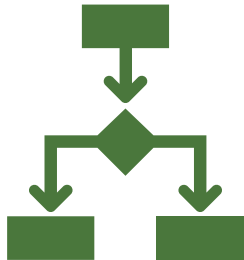
VII. Saistošie noteikumi Pašvaldības nolikums

- ~~p-v teritoriālais dalījums (noteikts ATAVL)~~ **P-v nolikumā nosaka apvienības, ja tādas ir izveidotas (ATAVL 5.(3))**
- **p-v administrācijas struktūra**
- **domes komitejas, skaitliskais sastāvs, kompetences, darba organizācija (R)**
- ~~domes un tās komiteju darba organizatoriskā un tehniskā apkalpošana (R)~~
- ~~p-v lēmumu projektu sagatavošanas kārtība (R),~~ **publisko tiesību līgumu noslēgšanas procedūra**
- ~~kārtība, kādā privātpersonas var iepazīties ar p-v pieņemtajiem lēmumiem, noslēgtajiem līgumiem, domes sēžu protokoliem (saskaņā ar likumu domes lēmumus, sēžu protokolus un audiovizuālos ierakstus ievieto p-v oficiālajā tīmekļvietnē (ievērojot Informācijas atklātības likumu)~~
- **p-v administrācijas izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanas kārtība**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pašvaldības nolikums

- kārtība, kādā domes deputāti un p-v institūcijās administrācija pieņem apmeklētājus, izskata iesniegumus
- kārtība, kādā p-v amatpersonas rīkojas ar p-v mantu un finanšu resursiem
- ~~➤ kārtība, kādā domes priekšsēdētāja nomainas gadījumā organizē lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam (R)~~
- kārtība, kādā rīko publisko apspriešanu
- citi jautājumi, kas attiecas uz domes vai administrācijas darbu un kas saskaņā ar likumu jānosaka p-v nolikumā
- kārtība, kādā p-v sadarbojas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un nodrošina sabiedrības iesaisti p-v darbā
- kārtība, kādā iedzīvotāji var piedalīties domes un tās komiteju sēdēs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VII. Saistošie noteikumi Pašvaldības nolikums

! Nosūta ministrijai zināšanai vienlaikus ar nosūtīšanu izsludināšanai oficiālajā izdevumā «Latvijas Vēstnesis»

! Ja ministrija konstatēs pretiesiskumu, nosūtīs p-v informatīvu vēstuli

! Stājas spēkā tādā pašā kārtībā, kā SN Pašvaldību likuma 47.(2) – **nākamajā dienā pēc to izsludināšanas** oficiālajā izdevumā «Latvijas Vēstnesis», ja nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš (**var noteikt tikai vēlāku**)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VIII. Pašvaldības darba reglaments

lekšējais normatīvais akts, ko izdod p-v dome

! Triju darbdienu laikā pēc spēkā stāšanās*publicējams p-v oficiālajā tīmekļvietnē

! Nav jānosūta ministrijai zināšanai

! Kamēr nav izstrādāts jauns nolikums un reglaments, vadās pēc esošā nolikuma

*Stājas spēkā tā izdošanas dienā, ja tajā nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš (VPIL 77.) (var noteikt tikai vēlāku)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

VIII. Pašvaldības darba reglaments

- **domes** un tās izveidoto **institūciju**, izņemot iestādes, **darba organizatoriskā un tehniskā apkalpošana**
- domes **sēdes norises** kārtība
- **iekšējo normatīvo aktu** izdošanas kārtība
- **kārtība**, kādā domes priekšsēdētāja nomaiņas gadījumā **organizē lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam**
- **privāto tiesību līgumu** noslēgšanas procedūra
- **citi šajā likumā noteiktie jautājumi** (! saskaņā ar likumu «Par pašvaldībām» bija nosakāmi pašvaldības nolikumā)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

Pašvaldību departaments

Marta Bergmane

Direktora vietniece – Pašvaldību darbības tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja

Inese Bursevica

Direktora vietniece pašvaldību attīstības jautājumos

Agnese Pabērza-Draudiņa, Aigars Cibuļskis

vecākie eksperti, Pašvaldību pārraudzības nodaļa